

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «АКЦІОНЕРНИЙ БАНК
«РАДАБАНК»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Наглядової ради
АТ «АБ «РАДАБАНК»
від 29.11.2024 р. протокол № 291124-1
Голова Наглядової ради

_____ Тетяна ГОРОДНИЦЬКА

ПОГОДЖЕНО

Рішенням Правління
АТ «АБ «РАДАБАНК»
від 29.11.2024 р. протокол № 29112024/1
Голова Правління

_____ Андрій ГРИГЕЛЬ

**СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ
АТ «АБ «РАДАБАНК»**

Версія документу 5.0
Дата введення 02.12.2024 р.

**м. Дніпро
2024 р.**

Лист узгодження

Власник ВНД:	Департамент ризик-менеджменту
Розробник ВНД:	
Начальник департаменту ризик-менеджменту	Коваленко А.С.
ВНД Погоджено:	
Посада	ПІБ
Начальник департаменту комплаєнс	Синиця О.Г.
Начальник фінансово-аналітичного управління	Ісаєва Т.В.
Начальник управління методології та адміністративної підтримки	Лачко О.А.
Начальник відділу фінансового моніторингу	Сергієнко Н.П.
Начальник відділу інформаційної безпеки	Соловей С.А.
Начальник загальноправового управління	Марченко В.А.
Наявність електронних підписів/погодження в СЕД зазначених посадових осіб підтверджую:	
Провідний фахівець управління методології та адміністративної підтримки	Надія ШАХОВА
Відповідність електронної версії паперовій підтверджую:	
Провідний фахівець управління методології та адміністративної підтримки	Надія ШАХОВА
Підрозділи, яким дозволений доступ до ВНД	АТ «АБ «РАДАБАНК»

Зміст

1. ВВЕДЕННЯ	4
2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ.....	4
3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЇ.....	6
4. ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	7
5. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ЩОДО ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	10
6. ВИДИ (КЛАСИФІКАЦІЯ) РИЗИКІВ.....	12
7. МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	16
8. КУЛЬТУРА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ, КОДЕКС ПОВЕДІНКИ (ЕТИКИ) ТА ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТАМ ІНТЕРЕСІВ	22
9. ЛІМІТИ РИЗИКІВ	22
10. ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗНАЧНИХ ЗМІН В ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	23
11. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ЩОДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА ЗВІТУВАННЯ	24
12. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	28

1. Введення

1.1. Стратегія управління ризиками АТ «АБ «РАДАБАНК» (надалі - Стратегія та Банк відповідно) - основний документ, що визначає цілі, принципи та організаційні підходи до управління ризиками, які виникають за всіма напрямками діяльності Банку на всіх організаційних рівнях.

2. Загальна інформація

2.1. Стратегія розроблена відповідно до вимог Закону України «Про банки і банківську діяльність», нормативно-правових актів Національного банку України, з урахуванням основних рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду та міжнародних документів, які регламентують принципи корпоративного управління та управління ризиками в банках, з метою забезпечення надійності та стабільності Банку, захисту інтересів вкладників та кредиторів Банку.

2.2. Стратегія розроблена у відповідності до стратегії розвитку Банку і актуалізується з урахуванням напрямків стратегічного плану Банку на запланований період діяльності.

2.3. Відповідно до чинного стратегічного плану, цілі діяльності Банку полягають у побудові універсального, надійного фінансового інституту, запровадженні повного спектру банківських послуг, отриманні прибутку для власного розвитку, максимізації добробуту акціонерів у вигляді зростання ринкової вартості акцій Банку, отримання акціонерами дивідендів, а також задоволенні потреб клієнтів, партнерів, підприємств, що працюють на території України у високоякісних банківських послугах. Стратегічною метою Банку є управління співвідношенням прибутковості/ризик. Наглядова Рада та керівництво Банку бачать свою місію бути надійним фінансовим партнером для кожного клієнта, надаючи комплексне обслуговування і високоякісний сервіс. В частині оцінки та управління ризиками керівництво Банку розуміє, що для забезпечення високих темпів зростання розвитку Банку потрібно розглядати ризики разом з прибутковістю, відповідно до поставлених акціонерами завдань.

2.4. Стратегія регулює роботу всіх структурних підрозділів та працівників Банку щодо управління ризиками, притаманним його діяльності.

2.5. В Стратегії використані наступні терміни та скорочення:

Агрегування даних щодо ризиків - виявлення, збір та обробка даних про ризики у відповідності до вимог щодо складання звітності про ризики, що дозволяє оцінити діяльність Банку з урахуванням ризик-апетиту. Агрегування даних щодо ризиків включає також класифікацію, сегментацію, об'єднання чи розбивку даних про ризик.

ВК/ФТ - легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Декларація схильності до ризиків (Risk Appetite Statement) - внутрішньобанківський документ, який визначає сукупну величину ризик-апетиту, види ризиків, які Банк прийматиме або уникатиме з метою досягнення його бізнес-цілей, та рівень ризик-апетиту щодо кожного з них (індивідуальний рівень).

Диверсифікація - обмеження впливу фактора ризику за рахунок уникнення надмірної концентрації за одним портфелем шляхом пошуку та поєднання портфельів, які за однакових умов приводять до різних, не обов'язково прямих протилежних результатів. Диверсифікація є методом пом'якшення ризику, який застосовується як щодо активних, так і пасивних операцій.

Інформаційна система щодо управління ризиками - сукупність технічних засобів, методів і процедур, що забезпечують реєстрацію, зберігання, оброблення, моніторинг і своєчасне формування достовірної інформації для звітування (інформування), аналізу та прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо управління ризиками.

Культура управління ризиками - дотримання визначених Банком принципів, правил, норм Банку, спрямованих на проінформованість усіх працівників Банку щодо прийняття ризиків та управління ризиками.

Ліміт ризику - обмеження, установлені Банком для контролю величини ризиків, на які наражається Банк протягом своєї діяльності.

Пом'якшення ризиків - комплекс заходів, спрямованих на зменшення ймовірності виникнення ризику та/або зменшення впливу ризику на результати діяльності Банку.

Прийняття ризиків - утримання ризиків на рівні, що перебуває в межах визначеної банком схильності до ризиків (ризик-апетиту) та не створює загрози для інтересів вкладників, інших кредиторів, власників Банку та фінансової стійкості Банку.

Профіль ризику - оцінка загального рівня вразливості Банку до ризиків (до прийняття заходів для мінімізації ризику) або залишкової вразливості до ризику (після застосування заходів для мінімізації ризику) в агрегованому вигляді та в розрізі всіх видів ризиків, проведена на певну дату на підставі поточних або прогнозних припущень.

Ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання доходів, або невиконання стороною договірних зобов'язань унаслідок впливу негативних внутрішніх та зовнішніх факторів.

Ризик-апетит (схильність до ризику) - сукупна величина за всіма видами ризиків та окремо за кожним із ризиків, визначених наперед та в межах допустимого рівня ризику, щодо яких Банк прийняв рішення про доцільність/необхідність їх утримання з метою досягнення його стратегічних цілей та виконання бізнес-плану.

Система управління ризиками - сукупність належним чином задокументованих і затверджених політик, методик і процедур управління ризиками, які визначають порядок дій, спрямованих на здійснення систематичного процесу виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях.

Стрес-тестування - метод вимірювання ризику, що дає змогу оцінити потенційні несприятливі результати впливу ризиків як величину збитків, що можуть стати наслідком шоківих змін різних факторів ризиків (курсів іноземних валют, процентних ставок та/або інших факторів), які відповідають виключним (екстремальним), але ймовірним подіям.

Торгова книга - інструменти, які утримуються з метою торгівлі або хеджування ризиків інструментів торгової книги та обліковуються на торгових рахунках.

Уникнення ризику - відмова від здійснення певних операцій або припинення ділових відносин, які наражають Банк на ризик.

Хеджування - метод пом'якшення ризику, який полягає у визначенні об'єкта хеджування та підборі до нього адекватного інструменту хеджування. Суть хеджування полягає в компенсації збитків від об'єкта хеджування за рахунок прибутку від інструменту хеджування, які виникають за одних і тих самих умов чи подій. За наявності хеджування Банк позбавляється як ризику, так і можливості отримання додаткового прибутку (за винятком хеджування за допомогою опціонів): якщо умови чи події будуть сприятливими з точки зору об'єкта хеджування, то будь-який прибуток автоматично перекриватиметься збитками від інструменту хеджування.

Шокова величина / шокова зміна - гіпотетична величина зміни фактора зовнішнього оточення (рівня процентної ставки, значення валютного курсу), яка використовується в стрес-тестуванні. Шокова величина / шокова зміна має відповідати двом критеріям: бути суттєвою та ймовірною.

3. Мета та завдання Стратегії

3.1. Управління ризиками є невід'ємною частиною корпоративної культури Банку і формує філософію бізнесу, та повинно мати прямий вплив на структуру побудови бізнес-процесів, ключові параметри планування та ціноутворення в Банку. Правління Банку є відповідальним за реалізацію цілей, зазначених у Стратегії, чітке виконання вимог, визначених у нормативній базі системи управління ризиками Банку.

3.2. Стратегія включає види ризиків, на які наражається Банк в процесі своєї діяльності, та якими має намір управляти, загальні підходи до управління ризиками в Банку, перелік необхідної внутрішньобанківської нормативної бази, достатньої для ефективного виконання поставлених завдань, організаційну структуру, делегування повноважень та прийняття рішень у процесі ризик-менеджменту.

3.3. **Мета Стратегії** - чітке окреслення напряму діяльності Банку та прийнятті упереджувальних заходів по запобіганню втрати Банком активів, доходів, капіталу, платоспроможності, ліквідності, підвищення ролі ідентифікації, моніторингу, оцінки й мінімізації ризиків, а також відповідальне ставлення до коштів клієнтів та гарантоване виконання усіх зобов'язань перед клієнтами Банку.

3.4. Стратегією не встановлюються конкретні процедури оцінки ризиків, значення показників ризиків, їх граничні межі та порядок розрахунку. Реалізація вказаних та інших методологічних питань, а також формування тактики роботи системи управління ризиками є завданням Правління Банку.

3.5. **Основними цілями** організації системи управління ризиками, як складової частини процесу управління Банком, є:

- 1) забезпечення стійкого розвитку Банку в рамках реалізації стратегії розвитку, затвердженої Наглядовою Радою Банку;
- 2) побудова ефективної комплексної системи управління ризиками, а також постійне вдосконалення діяльності, що базується на єдиному стандартизованому підході до методів і процедур управління ризиками;
- 3) забезпечення/підтримання прийняттого рівня ризиків в рамках затвердженого розміру ризик-апетиту;
- 4) забезпечення достатності капіталу для покриття суттєвих та інших ризиків, на які наражається Банк у своїй діяльності;
- 5) підвищення прозорості діяльності Банку, пов'язаної із прийняттям ризиків, для акціонерів, інвесторів тощо;
- 6) забезпечення та захист інтересів акціонерів, кредиторів, клієнтів Банку з метою забезпечення стійкої діяльності Банку та з урахуванням того, щоб прийняті Банком ризики не створювали загрози для його існування;
- 7) посилення конкурентних переваг Банку внаслідок:
 - забезпечення єдиного розуміння ризиків на всіх рівнях організаційної структури Банку та стратегічного планування з урахуванням рівня прийнятого ризику;
 - підвищення ефективності управління капіталом та збільшення ринкової вартості Банку;
 - збереження стійкості при розширенні продуктового ряду (впровадження більш складних продуктів) завдяки адекватній оцінці та управлінню прийнятими ризиками.

3.6. **Основними завданнями** Стратегії є:

- 1) забезпечення безперервного узгодженого процесу управління ризиками, заснованого на своєчасній ідентифікації, оцінці, контролю та моніторингу для забезпечення досягнення поставлених цілей;

- 2) забезпечення ефективності бізнес-процесів, достовірності внутрішньої і зовнішньої звітності та сприяння дотриманню вимог законодавства;
- 3) створення повноцінної бази для процесу прийняття рішень та планування;
- 4) підвищення ефективності управління активами Банку;
- 5) мінімізація фінансових втрат внаслідок реалізації фінансових, операційних та інших ризиків для забезпечення принципу безперервності діяльності Банку, включаючи збереження власного капіталу Банку.

3.7. Система управління, ідентифікації, вимірювання, моніторингу та контролю за ризиками побудована Банком з метою повного та коректного охоплення всіх операцій, своєчасного виявлення та реєстрації визначених показників ризиків, якісного й всебічного накопичення, узагальнення і зберігання даних, що використовуються Банком під час розрахунків фактичних рівнів ризиків. Вона надає можливість отримати в будь-який момент адекватну фінансову інформацію про стан Банку, його стійкість до негативних проявів ринку й конкурентного середовища, та прийняття оперативних рішень щодо усунення негативних відхилень від бажаного стану.

4. Принципи управління ризиками

4.1. Система інтегрованого управління ризиками Банку ґрунтується на таких **основних принципах**:

1) *Поінформованість про ризик.*

Процес управління ризиками стосується кожного співробітника Банку. Рішення щодо проведення будь-якої операції приймається лише після всебічного аналізу ризиків, що виникають в результаті такої операції. В Банку діють нормативні документи, що регламентують порядок здійснення всіх операцій, схильних до ризиків. Проведення нових банківських операцій при відсутності нормативних, розпорядчих документів або відповідних рішень колегіальних органів, що регламентують порядок їх здійснення, не допускається.

Процес управління ризиками в Банку забезпечує своєчасне (на ранній стадії) виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування та пом'якшення усіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях.

2) *Ефективність.*

Забезпечення об'єктивної оцінки розміру ризиків Банку та повноти заходів щодо управління ризиками з оптимальним використанням фінансових ресурсів, персоналу та інформаційних систем щодо управління ризиками.

3) *Усебічність та комплексність.*

Охоплення всіх видів діяльності Банку на всіх організаційних рівнях та в усіх його структурних підрозділах, оцінка взаємного впливу ризиків.

4) *Пропорційність.*

Відповідність системи управління ризиками бізнес-моделі Банку його системній важливості, а також рівню складності операцій, що здійснюються Банком.

5) *Дотримання нормативів, встановлених НБУ.*

Традиційний підхід до управління ризиками, заснований на виконанні регулятивних вимог Національного Банку України.

6) *Структурованість.*

Чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками між усіма структурними підрозділами та працівниками Банку, та їх відповідальності згідно з таким розподілом;

7) *Розподіл повноважень та розмежування обов'язків.*

В Банку реалізовані управлінські структури, в яких відсутній конфлікт інтересів: на рівні організаційної структури поділені підрозділи і співробітники, на яких покладено обов'язки з проведення операцій, схильних до ризиків, обліку цих операцій, управління та контролю за ризиками.

В Банку забезпечена наявність належної кількості кваліфікованих і досвідчених працівників виходячи з потреб організаційної структури з управління ризиками, напрямів діяльності (бізнес-ліній) та профілю ризику Банку.

Банк забезпечує відокремлення функцій контролю від здійснення операцій Банку.

8) *Контроль рівня ризику.*

Керівництво Банку, колегіальні органи Банку на регулярній основі отримують інформацію про рівень прийнятих Банком ризиків та факти порушень встановлених процедур управління ризиками, лімітів та обмежень. Функціонує система внутрішнього контролю, що дозволяє здійснювати ефективний контроль за функціонуванням системи управління ризиками Банку.

В Банку визначено механізми та відповідальних за належне забезпечення обміном інформацією між окремими структурними підрозділами Банку для ефективної взаємодії (співпраці) на всіх організаційних рівнях.

9) *Забезпечення незалежності функції ризиків.*

Незалежність - свобода від обставин, що становлять загрозу для неупередженого виконання головним ризик-менеджером, головним комплаєнс-менеджером, підрозділом з управління ризиками та підрозділом комплаєнсу своїх функцій.

Незалежність передбачає недопущення ситуації, коли винагорода працівників підрозділу з управління ризиками та підрозділу комплаєнсу, у тому числі їх керівників, пов'язана з фінансовими результатами бізнес-підрозділів Банку, які є об'єктом контролю.

10) *Використання інформаційних технологій.*

Інформаційна система щодо управління ризиками - сукупність технічних засобів, методів, процедур і персоналу, що забезпечують реєстрацію, зберігання, опрацювання та своєчасне формування достовірної інформації для звітування (інформування), аналізу та прийняття управлінських рішень щодо управління ризиками.

В Банку застосовуються інформаційні системи, що дозволяють своєчасно ідентифікувати, аналізувати, оцінювати, управляти та контролювати ризики.

11) *Постійне вдосконалення систем управління ризиками.*

Банком постійно вдосконалюються всі елементи управління ризиками, включаючи інформаційні системи, процедури та методики з урахуванням стратегічних завдань, змін у зовнішньому середовищі, нововведень у світовій практиці управління ризиками.

12) *Обмеження прийнятих ризиків за допомогою системи лімітування.*

Прийняття ризиків в Банку здійснюється відповідно до очікувань акціонерів (власників) Банку, стратегічного плану Банку та нормативних вимог НБУ.

В Банку діє система лімітів та обмежень, що дозволяє забезпечити прийнятний рівень ризиків по операціях Банку. Система лімітів включає в себе наступне:

- ліміти, що встановлюються виходячи з апетиту до ризику;
- ліміти за видами істотних для Банку ризиків (наприклад, ліміти щодо кредитного ризику та ризику ліквідності Банку);
- ліміти на окремих позичальників - груп контрагентів.

13) *Управління діяльністю Банку з урахуванням прийнятого ризику.*

Банк здійснює оцінку достатності наявного в його розпорядженні (доступного) капіталу для покриття прийнятих та потенційних ризиків. Внутрішні процедури оцінки достатності капіталу включають планування капіталу, виходячи із встановленої стратегії розвитку Банку, результатів оцінки ризиків та стрес-тестування. У стратегічному бізнес-плані Банк виділяє пріоритетні напрямки розвитку та розподілу капіталу, з урахуванням яких потім встановлюються показники ризик-апетиту.

14) *Конфіденційність.*

Банком обмежується доступ до інформації, яка має бути захищеною від несанкціонованого ознайомлення.

15) *Прозорість.*

Банк оприлюднює інформацію щодо системи управління ризиками та профілю ризику відповідно вимогам регулятора.

16) *Своєчасність.*

Банк забезпечує своєчасне (на ранній стадії) виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях.

17) *Зваженість.*

Принцип зваженості означає, що серед різноманітних альтернативних варіантів Банку потрібно обрати такий, що забезпечував би оптимальне співвідношення між ризиком та дохідністю відповідно до загальної стратегії Банку.

4.2. *Підходи щодо визначення прийняттого співвідношення дохідності та ризиків*

З точки зору ризик-менеджменту, банківська діяльність зводиться до прийняття ризику й отримання за це відповідної компенсації (економічної вигоди).

Концепція управління ризиками проявляється в оптимізації співвідношення «ризик-прибутковість» за рахунок максимізації прибутковості для заданого рівня ризику або мінімізації ризику, необхідного для забезпечення бажаного рівня прибутковості.

Підходи щодо визначення прийняттого співвідношення дохідності та ризиків враховують наступне:

- ризики мають бути зрозумілими та усвідомлюватися Банком та його керівництвом;
- ризики мають бути в межах рівнів толерантності, установлених Наглядовою Радою;
- рішення з прийняття ризику мають відповідати стратегічним завданням діяльності Банку;
- рішення з прийняття ризику мають бути конкретними і чіткими;
- очікувана дохідність має компенсувати прийнятий ризик;
- розподіл капіталу має відповідати розмірам ризиків, на які наражається Банк;
- стимули для досягнення високих результатів діяльності мають узгоджуватися з рівнем толерантності до ризику.

Процес управління ризиками має охоплювати всі види діяльності Банку, які впливають на параметри його ризиків, та має бути безперервним процесом аналізу ситуації та оточення, в яких виникають ризики, і прийняття управлінських рішень щодо впливу на самі ризики та/або на рівень уразливості (експозиції) Банку до таких ризиків.

Рішення щодо управління ризиками можуть передбачати, зокрема, уникнення ризику, його мінімізацію, у тому числі за рахунок пом'якшувальних факторів, та/або передавання ризику на інших осіб (через похідні інструменти або страхування), установлення лімітів на експозицію Банку та інші методи впливу на ризик або рівень уразливості Банку до нього.

Процес управління ризиками, як правило, не має на меті усунення ризику, а спрямований на забезпечення отримання Банком відповідної винагороди за прийняття ризику.

Багато ризиків, на які наражається Банк, за своєю суттю властиві банківській діяльності і є істотною часткою посередницької функції перерозподілу грошових ресурсів, яку виконують банки (наприклад, кредитний ризик). Для таких ризиків Банк прагне оптимізувати співвідношення між ризиком і доходами, максимізуючи дохідність для заданого рівня ризику або мінімізуючи ризик, який необхідно прийняти для забезпечення бажаного рівня дохідності.

Деякі ризики часто є тією ціною, яку необхідно сплатити за право займатися певним бізнесом, наприклад, юридичний ризик. Як правило, такі ризики Банк прагне або змушений знизити до певного граничного рівня, намагаючись при цьому зазнати щонайменших витрат. У цьому випадку проявляється підхід до мінімізації ризиків.

Оптимальність співвідношення прибутку і ризику означає досягнення максимуму для комбінації «дохідність-ризик» або мінімуму для комбінації «ризик-прибутковість». При цьому повинні одночасно виконуватися дві умови:

- 1) жодне інше співвідношення дохідності та ризику не може забезпечити більшої прибутковості при даному або меншому рівні ризику;

2) жодне інше співвідношення дохідності та ризику не може забезпечити меншого ризику при даному або більшому рівні прибутковості.

5. Організаційні підходи щодо процесів управління ризиками

5.1. Організаційна структура Банку з управління ризиками передбачає чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками між всіма структурними підрозділами та працівниками Банку, та їх відповідальність згідно з таким розподілом, що визначаються в посадових інструкціях працівників.

5.2. Банк організовує систему управління ризиками, яка базується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку з використанням принципу трьох ліній захисту (Схема 1):

– **Прийняття ризиків (1-а лінія захисту)** - на рівні бізнес-підрозділів Банку, включаючи трейдинг-деск, підрозділів підтримки діяльності Банку та інших підрозділів Банку, що не входять до складу підрозділів другої та третьої лінії захисту. На першій лінії захисту знаходиться також Правління та його комітети. Бізнес-підрозділи/структурні підрозділи, які здійснюють операції та безпосередньо приймають ризики (фронт-офіс), повинні прагнути до досягнення оптимального поєднання прибутковості і ризику, дотримуватися поставлених цілей з розвитку та співвідношення прибутковості і ризику, здійснювати моніторинг рішень щодо прийняття ризику, враховувати профілі ризиків клієнтів при здійсненні операцій/угод, впроваджувати та управляти бізнес-процесами та інструментами, брати участь в процесах ідентифікації та оцінки ризиків, дотримуватись вимог внутрішніх нормативних документів, в тому числі в частині управління ризиками, та, за необхідності, подавати звіти щодо поточного управління цими ризиками. Структурні підрозділи, які реєструють операції (бек-офіс), підрозділи підтримки повинні здійснювати контроль першого рівня, або лінійний контроль.

– **Департамент ризик-менеджменту, Департамент комплаєнс та відділ фінансового моніторингу (2-а лінія захисту)**. Підрозділи, які здійснюють управління ризиками, розробляють стандарти управління ризиками, принципи, ліміти і обмеження, проводять моніторинг рівня ризиків та готують звітність, перевіряють відповідність рівня ризиків апетиту до ризику, консультують, моделюють та агрегують загальний профіль ризиків.

– **Аудит (3-я лінія захисту)**. Відділ внутрішнього аудиту проводить незалежну оцінку відповідності процесів управління ризиками встановленим стандартам, загальну оцінку ефективності функціонування системи управління ризиками, оцінку рішень щодо прийняття ризиків.

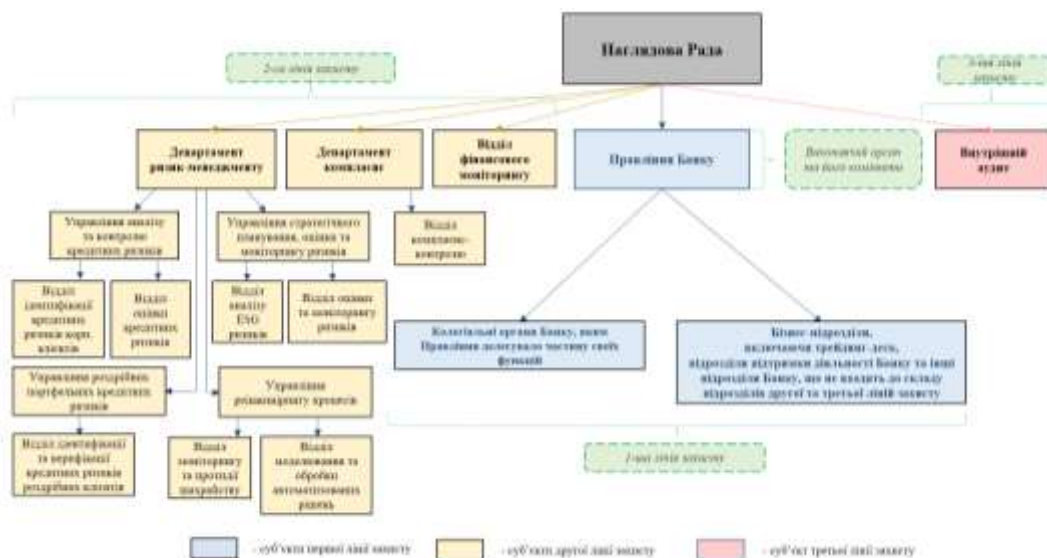

Схема 1. Структура системи управління ризиками

5.3. Наглядова Рада Банку визначає пріоритетні напрямки діяльності та загальну стратегію управління ризиками в Банку. Наглядова Рада Банку несе повну відповідальність за створення комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками, на які наражається Банк у своїй діяльності, та забезпечує контроль за виконанням делегованих нею функцій.

5.4. Наглядова Рада Банку забезпечує незалежність підрозділу з управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) шляхом:

1) підпорядкування підрозділу з управління ризиками головному ризик-менеджеру, головного ризик-менеджера - Наглядовій Раді Банку, підпорядкування підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) головному комплаєнс-менеджеру, головного комплаєнс-менеджера - Наглядовій Раді Банку;

2) звітування головного ризик-менеджера та головного комплаєнс-менеджера перед Наглядовою Радою Банку;

3) надання Головному ризик-менеджеру / підрозділу з управління ризиками, головному комплаєнс-менеджеру / підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) прямої та необмеженої можливості обговорення питань щодо ризиків безпосередньо з Наглядовою Радою Банку без необхідності (обов'язку) інформування про це членів Правління Банку;

4) організаційного та функціонального відокремлення головного ризик-менеджера / підрозділу з управління ризиками та головного комплаєнс-менеджера / підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) від підрозділів (керівників підрозділів) першої та третьої лінії захисту;

5) забезпечення достатньої чисельності працівників цих підрозділів і рівня їх кваліфікації для досягнення цілей і завдань, поставлених перед ними;

6) урахування в бюджеті Банку достатнього розміру фінансового забезпечення/винагороди головного ризик-менеджера / працівників підрозділу з управління ризиками та головного комплаєнс-менеджера / працівників підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс). Винагорода головного ризик-менеджера, головного комплаєнс-менеджера та працівників цих підрозділів не повинна залежати від результатів роботи бізнес-підрозділів, які є об'єктом їх контролю, та має сприяти комплектуванню цих підрозділів кваліфікованими працівниками відповідного профілю. Змінна частина винагороди головного ризик-менеджера, головного комплаєнс-менеджера та працівників цих підрозділів має переважно базуватися на досягнутих результатах їх діяльності;

7) гарантування доступу головного ризик-менеджера / працівників підрозділу з управління ризиками та головного комплаєнс-менеджера / працівників підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) до інформації, необхідної для їх ефективної роботи. Керівники та персонал Банку мають сприяти в наданні такої інформації;

8) недопущення головного ризик-менеджера / працівників підрозділу з управління ризиками та головного комплаєнс-менеджера / працівників підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) до здійснення функцій контролю за тими операціями, за які вони раніше безпосередньо несли відповідальність або стосовно яких раніше ухвалювали рішення на першій лінії захисту, з метою запобігання конфлікту інтересів.

5.5. Правління Банку є виконавчим органом Банку, підзвітним Наглядовій Раді Банку. Правління може делегувати частину своїх функцій з управління ризиками комітетам, утвореним Правлінням Банку. У цьому разі Правління Банку залишається відповідальним за виконання делегованих ним функцій.

5.6. Правління Банку забезпечує виконання завдань, рішень Наглядової Ради Банку щодо впровадження системи управління ризиками, уключаючи Стратегію управління ризиками та політики управління ризиками, культуру управління ризиками, процедури, методи та інші заходи ефективного управління ризиками. Правління Банку визнає та виконує

вимоги щодо незалежного виконання обов'язків підрозділами управління ризиками і контролю за дотриманням норм (комплаєнс) і не втручається у виконання ними своїх обов'язків.

5.7. Завдання, функціональні обов'язки та повноваження колегіальних органів і структурних підрозділів Банку, які задіяні в процесах управління ризиками Банку, відображені у відповідних нормативних документах Банку, а саме Положеннях про підрозділи та комітети.

5.8. Головний ризик-менеджер (CRO) та головний комплаєнс-менеджер (CCO), несуть відповідальність за діяльність своїх підрозділів, мають право бути присутніми на засіданнях комітетів та інших колегіальних органів, утворених Правлінням Банку, та накладати заборону (вето) на рішення цих органів, якщо реалізація таких рішень призведе до порушення встановленого ризик-апетиту та/або затверджених лімітів ризику, а також в інших випадках, установлених Наглядовою Радою Банку, та невідкладно інформують Наглядову Раду про такі рішення.

6. Види (класифікація) ризиків

6.1. На основі джерел виникнення ризиків в Банку прийнята наступна класифікація ризиків:

6.1.1. **Кредитний ризик** - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору. Кредитний ризик присутній в усіх видах діяльності Банку, де результат залежить від діяльності контрагента, емітента або позичальника. Він виникає кожного разу, коли Банк надає кошти, бере зобов'язання про їх надання, інвестує кошти або іншим чином ризикує ними відповідно до умов реальних чи концептуальних угод незалежно від того, де відображається операція - на балансі чи поза балансом. Кредитний ризик виникає за всіма активними банківськими операціями, за винятком боргових цінних паперів та інших фінансових інструментів у торговій книзі Банку.

Кредитний ризик уключає також такі ризики:

1) *ризик країни* - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання доходів унаслідок впливу на діяльність боржника-контрагента несприятливих умов в економічній, соціальній, політичній сферах іншої країни;

2) *трансфертний ризик* - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок того, що у Банку або його боржників/контрагентів, які є нерезидентами, немає можливості отримання іноземної валюти за кордоном та/або перерахування її в Україну;

3) *ризик контрагента*:

– *передрозрахунковий ризик (pre-settlement risk)* - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок дефолту контрагента за договором до початку виконання своїх зобов'язань будь-якою зі сторін договору;

– *ризик розрахунків (settlement risk)* - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання контрагентом своїх зобов'язань після того, як Банк виконав свою частину зобов'язань;

4) *ризик інвестицій у дочірні компанії*.

6.1.2. **Ризик ліквідності** - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності Банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки.

6.1.3. **Ринковий ризик** - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливого впливу факторів ринкового ризику (курсів іноземних валют, процентних ставок та/або інших факторів) на вартість/ціну інструментів.

Ринковий ризик включає:

1) **Валютний ризик** - ризик, що виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют, що впливають на вартість/ціну інструментів, що утримуються в торговій та банківській книгах Банку.

2) **Фондовий ризик** - ризик, що виникає через несприятливі зміни ринкової ціни пайових цінних паперів або інших фінансових інструментів, торгівля якими на організованих ринках капіталу та поза ними характеризується ринковою поведінкою, властивою пайовим цінним паперам, що утримуються в торговій книзі Банку.

3) **Товарний ризик** - ризик, що виникає через несприятливі зміни ринкової ціни товарів, що утримуються в торговій та банківській книгах Банку.

4) **Ризик волатильності** - ризик, що виникає через несприятливі зміни волатильності ринкових цін, процентних ставок, ринкових індексів і валютних курсів, що призводять до зменшення вартості опціонів, уключаючи вбудовані опціони в інші фінансові інструменти. Банк оцінює ризик волатильності якщо в його балансі сума вартостей опціонів, уключаючи вбудовані опціони в інші фінансові інструменти, базовими змінними для яких є ринкові ціни акцій або товарів, процентні ставки, ринкові індекси або валютні курси без урахування знаку позиції, перевищує 1 % регулятивного капіталу Банку.

5) **Ризик дефолту** - ризик, що виникає через невиконання емітентом боргового цінного папера або іншого інструменту, що міститься в торговій книзі Банку, своїх контрактних зобов'язань.

б) **Процентний ризик торгової книги** - ризик, що виникає через несприятливі зміни ринкових процентних ставок, що впливають на вартість боргових цінних паперів або інших фінансових інструментів, торгівля якими на організованих ринках капіталу та поза ними характеризується ринковою поведінкою, властивою борговим цінним паперам, що утримуються в торговій книзі Банку.

7) **Ризик кредитного спреду** - ризик, що виникає через розширення (збільшення) кредитного спреду між дохідністю до погашення цінного папера або іншого фінансового інструменту з фіксованим прибутком, що міститься в торговій книзі Банку, та безризиковою дохідністю до погашення (дохідністю до погашення облігацій внутрішньої державної позики, номінованих у національній валюті) з аналогічною дюрацією, яка впливає на ринкову вартість таких інструментів. Розширення кредитного спреду може бути пов'язане як зі зниженням кредитної якості емітента фінансового інструменту, так і з загальними змінами ринкової кон'юнктури.

6.1.4. **Процентний ризик банківської книги** - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок впливу несприятливих змін процентних ставок на банківську книгу.

Процентний ризик банківської книги включає:

1) **Ризик розривів** - ризик, що виникає через різницю в строках погашення (для інструментів з фіксованою процентною ставкою) або зміни величини індексу процентної ставки (для інструментів із плаваючою процентною ставкою) активів, зобов'язань та позабалансових позицій в банківській книзі.

2) **Базисний ризик** - ризик, що виникає через те, що немає достатнього тісного зв'язку між коригуванням ставок, отриманих та сплачених за різними інструментами, всі інші характеристики яких щодо переоцінки є однаковими.

3) **Ризик опціонності** - ризик, що виникає через проведення Банком операцій з опціонами (автоматичний ризик опціонності) або наявності вбудованих опціонів у стандартних продуктах Банку (поведінковий ризик опціонності).

6.1.5. **Операційний ризик** - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників Банку або інших осіб, збоїв у роботі систем Банку або внаслідок впливу зовнішніх факторів.

Операційний ризик включає:

1) **Ризик персоналу** - ризик втрат, який пов'язаний з помилками та протиправними діями працівників Банку, їх недостатньою кваліфікацією, зайвою завантаженістю, нераціональною організацією праці в Банку.

2) **Ризик процесу** - ризик втрат, який пов'язаний з недосконалістю організаційної структури Банку в частині розподілу повноважень підрозділів; недосконалістю методології - недостатнє опрацювання порядків і процедур здійснення банківських операцій; недотриманням встановлених порядків і процедур; неефективністю внутрішнього контролю.

3) **Ризик інформаційної безпеки (далі - ризик ІБ)** - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок порушення конфіденційності, цілісності, доступності даних в інформаційних системах Банку, недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів або настання зовнішніх подій, включаючи кібератаки або неадекватну фізичну безпеку. Ризик ІБ включає **кіберризик** - ризик виникнення збитків та/або додаткових втрат унаслідок реалізації кіберзагроз.

4) **Ризик інформаційно-комунікаційних технологій (далі - ризик ІСТ)** - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несправності або невідповідності інформаційно-комунікаційних технологій бізнес-потребам Банку, що може призвести до порушення їх сталого функціонування, або недоліків в організації управління такими технологіями.

5) **Ризик зовнішнього середовища** - ризик втрат, який пов'язаний зі змінами в середовищі, в якому функціонує Банк - зміни в політиці, економіці і т.п., а також ризик зовнішнього фізичного втручання в діяльність Банку.

6) **Юридичний ризик** - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок неочікуваного застосування норм законодавства через можливість їх неоднозначного тлумачення або унаслідок визнання недійсними умов договору у зв'язку з їх невідповідністю вимогам законодавства України.

7) **Модельний ризик** - ризик невиконання або некоректного виконання задач моделями, які використовуються Банком для оцінки (вимірювання) ризиків, оцінки фінансових інструментів, ціноутворення за продуктами.

6.1.6. **Комплаєнс-ризик** - імовірність виникнення збитків/санкцій, додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів або втрати репутації внаслідок невиконання Банком вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, виникнення конфлікту інтересів, а також внутрішньобанківських/внутрішньогрупових документів Банку.

6.1.7. **Ризик репутації** - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливого сприйняття іміжду Банку клієнтами, контрагентами, акціонерами, наглядовими та контролюючими органами. Це впливає на спроможність Банку встановлювати нові відносини з контрагентами, надавати нові послуги або підтримувати відносини, що є. Ризик репутації може привести Банк (або його керівників) до фінансових втрат або зменшення клієнтської бази.

6.1.8. **Ризик ВК/ФТ** - ризик юридичної відповідальності або ризик застосування заходів впливу НБУ, виникнення фінансових збитків та репутаційних втрат, що може зазнати Банк у зв'язку з незабезпеченням належного рівня відповідності всім вимогам законів України, нормативно-правових актам правил, внутрішніх документів Банку, правил поведінки, що можуть застосовуватись під час виконання Банком обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

6.1.9. **Стратегічний ризик** - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неправильних управлінських рішень та неадекватного реагування на зміни в бізнес-середовищі.

6.1.10. **Екологічний ризик** - ймовірність виникнення збитків, додаткових втрат, або недоотримання доходів унаслідок забруднення довкілля, а також створення небезпеки для біорізноманіття тощо.

6.1.11. **Соціальний ризик** - ймовірність виникнення збитків, додаткових втрат або недоотримання доходів унаслідок виникнення загроз для здоров'я та безпеки людей, негативного впливу на місцеві спільноти, культурну та археологічну спадщину. Соціальні ризики охоплюють наступні аспекти: трудові норми та умови найму персоналу, вплив на стан місцевого населення, у т.ч. на його здоров'я, безпеку, рівноправність статей, вплив на положення корінних народів та об'єкти культурної спадщини, а також придбання земель та можливе нанесення шкоди джерелам засобів існування людей в результаті проєктної діяльності.

6.2. **Суттєвими ризиками для Банку є:**

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик у частині валютного ризику, товарного ризику, процентного ризику торгової книги та ризику дефолту;
- процентний ризик банківської книги (в т.ч. ризик розривів);
- операційний ризик (ризик персоналу, ризик процесу, ризик ІБ (в т.ч. кіберризик), ризик ІСТ, ризик зовнішнього середовища, юридичний ризик);
- комплаєнс-ризик;
- ризик репутації;
- ризик ВК/ФТ;
- соціальний та екологічний ризики.

6.3. Інші ризики, зокрема стратегічний, не є суттєвими для Банку.

6.4. Банк не має наміру приймати та утримувати для досягнення бізнес-цілей ринкові ризики, що властиві інструментам торгової книги, а саме ризик кредитного спреду, ризик волатильності, фондовий ризик. Банк не наражається на ціновий ризик, який полягає у зміні ціни котирувань у зв'язку з кон'юнктурою ринку. Інші ризики торгової книги Банк вважає суттєвими та встановлює на них показники ризик-апетиту.

6.5. Банк під час оцінки всіх видів ризиків ураховує ризик концентрації. Банк розглядає ризик концентрації як концентрацію своїх активів та зобов'язань у розрізі:

- 1) одного боржника/контрагента та групи пов'язаних контрагентів;
- 2) бізнес-ліній і продуктів;
- 3) видів економічної діяльності (галузевої концентрації) та географічних регіонів;
- 4) пов'язаних із контрагентами осіб, чий фінансові результати залежать від одного виду діяльності чи основного продукту;
- 5) класів боржників/контрагентів, що визначаються відповідно до вимог Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління НБУ від 30.06.2016 р. № 351;
- 6) видів забезпечення виконання боржниками та контрагентами своїх зобов'язань;
- 7) видів валют.

6.6. Банк оцінює ризики за інструментами, що містяться як в торговій, так і в банківській книгах.

6.7. Система управління ризиками Банку забезпечує безперервний аналіз ризиків з метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків та зменшення пов'язаних із ними втрат (збитків).

6.8. Банком розроблено за кожним суттєвим видом ризику внутрішньобанківські документи у формі політик, положень, порядків та процедур, які документально закріплюють процес управління ризиками, регламентують інші питання з управління кожним з видів ризиків.

6.9. Внутрішньобанківські документи з питань управління ризиками містять методики та періодичність оцінки (розрахунку) фактичних значень показників ризику, проведення стрес-тестування та періодичність надання звітів Правлінню / Наглядовій раді Банку, відповідають стратегії та бізнес-плану Банку, декларації схильності до ризиків, є затвердженими, послідовними та мають достатній рівень деталізації.

6.10. Банк своєчасно переглядає та оновлює (актуалізує) внутрішньобанківські документи з питань управління ризиками з урахуванням змін у законодавстві, відповідних стандартах професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк.

6.11. Банк не має змоги контролювати та впливати на ризики, що є наслідком втручання непереборних сил (форс-мажор), які виникли під час виконання банківських операцій.

6.12. Банк, відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку України, розробляє та запроваджує План фінансування в кризових ситуаціях, План забезпечення безперервної діяльності та дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій та План відновлення діяльності, що дозволяють оцінити ймовірність загроз, значно мінімізувати можливі втрати, та одночасно визначають дії підрозділів Банку у випадку виникнення непередбачених обставин, в т.ч. на випадок кризи ліквідності в Банку.

7. Методи та інструменти управління ризиками

7.1. Процес управління ризиками, притаманними банківській діяльності, у Банку являє багаторівневу систему реального часу, за допомогою якої Банк виявляє (ідентифікує) ризики, проводить оцінку їх величини, здійснює моніторинг і контролює свої ризикові позиції, а також враховує взаємозв'язки між різними категоріями (видами) ризиків.

7.2. Ідентифікація ризиків

Ідентифікація ризиків - компонент процесу виявлення, розпізнавання і опису ризиків, в результаті якого визначаються основні джерела (фактори) ризиків, які можуть призвести до збитків, виникнення додаткових витрат Банку або недоотримання запланованих доходів. В рамках ідентифікації ризиків здійснюється визначення схильності Банку до впливу ризиків, настання яких може негативно відбитися на здатності досягти запланованих цілей та реалізувати поставлені завдання.

Визначення цілей є передумовою ефективного процесу ідентифікації ризику, його оцінки та застосування способів і методів реагування на ризик. Цілі діяльності Банку визначаються на стратегічному рівні та встановлюють основу для розробки операційних цілей. Банк схильний до дії ризиків з зовнішніх та внутрішніх джерел. Основною умовою

ефективної ідентифікації, оцінки та розробки методів управління ризиками є встановлення цілей.

Ризики Банку при встановленні цілей можуть бути знижені шляхом використання системи планування діяльності на короткостроковий, середньостроковий і довгостроковий періоди шляхом розробки бізнес-планів, планів розвитку, напрямів розвитку та довгострокової стратегії, з наступним затвердженням уповноваженим органом Банку.

Результатом ідентифікації ризиків є:

- виявлення джерел, чинників та причин виникнення ризику, а також визначення кількісних та/або якісних характеристик за допомогою інструментів та методів ідентифікації ризиків;

- забезпечення інформованості керівництва та структурних підрозділів Банку щодо ризиків.

Процедури, методи, інструменти ідентифікації ризиків та їх періодичність визначені відповідними нормативними документами Банку в розрізі видів ризиків.

7.3. Виявлення суттєвих ризиків

Виявлення суттєвих ризиків - це процес, який передбачає самостійний аналіз Банком власного профілю ризиків і виявлення тих категорій ризику, які найбільш важливі для Банку.

Алгоритм виявлення суттєвих ризиків Банку визначено у Порядку виявлення суттєвих ризиків АТ «АБ «РАДАБАНК».

7.4. Оцінка ризиків

Оцінка ризику - компонент процесу управління ризиками Банку, який передбачає проведення кількісного, якісного та/або іншого аналізу ризиків з метою формування мотивованого судження Банку щодо рівня потенційних та/або прийнятих ризиків.

Оцінка ризиків включає огляд сценаріїв негативних наслідків та розрахунок можливих втрат у разі реалізації розглянутих ризиків. Оцінка можливого впливу ризиків дозволяє розвинути розуміння про ризики, надає необхідну інформативну базу для прийняття рішень про необхідність управління певними ризиками, та вибір найбільш придатних і економічно ефективних стратегій по їх мінімізації.

Оцінка ризиків проводиться як на якісній, так і на кількісній основі для найбільш суттєвих ризиків. Ризики, які не піддаються кількісній оцінці, або немає надійної статистичної інформації для їх моделювання та/або побудови таких моделей не є доцільним з точки зору витрат, оцінюються тільки на якісній основі. Банком проводиться оцінка окремих ризиків з використанням різних кількісних методів, таких як VaR, GAP-аналіз, метод історичного симулювання, стрес-тестування та інші.

Результатом оцінки ризиків є визначення профіля ризиків - фактичної величини прийнятого Банком сукупного ризику, обчисленого на поточний момент часу.

Методики та моделі, що використовуються Банком для аналізу впливу різних факторів ризиків на фінансовий стан та капітал Банку, забезпечують належну обізнаність Наглядової Ради та керівництва Банку щодо сильних та слабких місць моделей та інструментів оцінки ризиків з метою їх врахування при розгляді результатів оцінки величини ризиків.

Банк обирає моделі та інструменти, базуючись на бізнес-моделі та профілю ризику, бізнес-потребах, базових припущеннях, наявності коректних та повних даних, можливостях інформаційної системи.

Результати оцінки ризиків та їх застосування:

- карти ризиків;
- висновки та інша звітність з питань управління ризиками, за результатами якої Банк приймає стратегічні та операційні рішення;
- затвердження ризик-апетиту;
- затвердження рівня толерантності щодо ризиків.

Процедури оцінки ризиків та їх періодичність регламентуються відповідними нормативними документами Банку в розрізі видів ризиків.

7.5. *Моделі та інструменти оцінки ризиків*

Для оцінки (вимірювання) ризиків - як тих, що підлягають кількісному виміру в повній мірі, так і тих, що підлягають кількісному виміру в меншій мірі, - Банк використовує ефективні моделі та інструменти. Під час обрання моделей та інструментів оцінки ризиків Банк ураховує:

- особливості своєї діяльності, характер, обсяг операцій, профіль ризику;
- бізнес-потреби;
- припущення, що є основою для моделей та інструментів;
- наявність коректних та повних вхідних даних;
- можливості інформаційної системи Банку щодо управління ризиками;
- досвід та кваліфікацію персоналу.

Побудову моделі здійснюють підрозділи другої лінії захисту. Банком використовуються моделі та інструменти оцінки ризиків, які побудовані на коректних та повних вхідних даних.

Вхідні дані повинні:

- відповідати ринковим значенням;
- бути повними та коректними;
- отримуватися з незалежних джерел або від підрозділів Банку, діяльність яких не залежить від результатів оцінки ризиків.

Підрозділи другої лінії захисту забезпечують своєчасну актуалізацію вхідних даних, що використовуються для розрахунку величини ризиків, в інформаційних системах щодо управління ризиками.

Валідація моделей є незалежною від побудови моделі або вибору інструменту та її/його використання. Валідація здійснюється іншим підрозділом, ніж підрозділ, який побудував та/або використовує модель або інструмент, або зовнішньою організацією, не рідше ніж раз на рік шляхом:

- оцінки адекватності основних припущень моделі/інструменту та її/його внутрішньої логіки;
- бек-тестування, здійсненого шляхом порівняння фактичних даних з результатами, отриманими за допомогою моделі/інструменту;
- порівняння результатів, отриманих за допомогою обраної Банком моделі, з результатами інших внутрішніх та/або зовнішніх моделей (за наявності таких).

Результатом валідації моделі/інструменту оцінки ризиків може бути:

- підтвердження адекватності моделі/інструменту оцінки ризиків та продовження її/його подальшого використання без змін;
- продовження використання моделі/інструменту оцінки ризиків, але з коригуванням окремих її/його параметрів;
- заміна діючої моделі/інструменту оцінки ризиків через її/його неефективність на нові.

Головний ризик-менеджер забезпечує належну обізнаність Наглядової Ради Банку щодо сильних та слабких місць моделей та інструментів оцінки ризиків, припущень та обмежень, притаманних моделям, з метою їх урахування під час розгляду результатів оцінки ризиків та прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень.

7.6. *Контроль за ризиком включає:* контроль за агрегованими ризиками Банку; контроль за окремими ризиками; контроль за дотриманням встановлених лімітів; систему розподілення повноважень в управлінні ризиками та процесі контролю; внутрішній контроль; внутрішній та зовнішній аудит.

Мета контролю - відповідність прийнятого рівня ризику встановленим значенням.

При створенні системи розподілу повноважень з менеджменту та контролю ризиків, з метою уникнення конфлікту інтересів, особлива увага повинна приділятися тому, щоб відповідальність за оцінку, моніторинг та контроль ризику була відділена від проведення тих операцій, що цей ризик генерують.

7.7. **Моніторинг ризику** передбачає розрахунок його поточної величини, вивчення її динаміки в часі, аналіз причин зміни та розробка превентивних заходів для її нормалізації в разі наявності негативних тенденцій. Моніторинг полягає в побудові керованого процесу впливу на розмір прийнятого ризику та його динаміку з боку Банку.

7.8. До **основних методів управління ризиками** відносяться:

- об'єднання ризику;
- розподілення ризику;
- лімітування;
- хеджування;
- диверсифікація;
- моделювання;
- страхування.

Об'єднання ризику - метод, направлений на зниження ризику шляхом перетворення випадкових збитків у відносно невисокі постійні витрати.

Розподілення ризику - метод, при якому можливий збиток розподіляється між учасниками операцій таким чином, що можливі втрати кожного будуть відносно невисокими. Цей метод, як правило, використовується при проектному фінансуванні та консорціумному кредитуванні.

Лімітування операцій передбачає встановлення обмежень на величини ризиків та наступний контроль за їх виконанням. Розмір ліміту відображає готовність Банку приймати на себе окремих ризиків, але при цьому не перевищити потреби бізнес-підрозділу. Лімітування включає розробку детальної стратегічної документації (оперативних планів, інструкцій та нормативних матеріалів) щодо гранично допустимого рівня ризику по кожному напрямку діяльності Банку, а також чітке розподілення функцій та відповідальності банківського персоналу. Перегляд лімітів відбувається на регулярній основі, а також в особливих випадках.

Хеджування передбачає заняття протилежної позиції по відношенню до існуючої за умови чіткої кореляції між відповідними фінансовими інструментами.

Диверсифікація - метод управління ризиком за рахунок підбору інструментів, результати володіння якими слабо корелюють між собою.

Моделювання використовується Банком при прогнозуванні можливих шляхів розвитку поточної ситуації. В процесі моделювання розробляється функція залежності результату від відповідних факторів та досліджується його поведінка під впливом зміни цих факторів. Особливо негативні сценарії аналізуються за допомогою стрес-тестування.

Страхування - повне або часткове перенесення матеріальної відповідальності в разі реалізації ризику на третю особу (страхувальника).

7.9. **Стрес-тестування ризиків**

З метою визначення схильності Банку до можливого впливу зовнішніх і внутрішніх шоків чинників, проводиться періодична процедура стрес-тестування ризиків Банку. Під стресом розуміється зміна макроекономічних чинників, які несприятливо впливають на стан Банку.

Стрес-тестування - метод кількісної оцінки ризику, який дозволяє оцінити неочікувані несприятливі результати впливу ризиків як величину збитків, понесених від шоків змін різних факторів ризику (наприклад, валютного курсу, процентної ставки тощо), які відповідають виключним (екстремальним), але ймовірним подіям.

Банк забезпечує регулярне щоквартальне проведення стрес-тестування з метою оцінки ризиків та визначення спроможності протистояти потрясінням та загрозам, на які Банк наражається в процесі своєї діяльності, або які можуть виникнути в майбутньому.

Банк забезпечує (за необхідності) проведення оперативного стрес-тестування, періодичність здійснення якого має відповідати динаміці змін за окремими видами активів і зобов'язань Банку, а також тенденціям змін в економічному і фінансовому середовищі.

Цілі програми проведення стрес-тестування:

- визначення розміру збитків Банку у цілому та за окремими видами активів у разі виникнення стресових (екстремальних) ситуацій, а також оцінка потенційних можливостей покривати такі збитки;
- оцінка достатності внутрішнього капіталу та рівня ліквідності Банку;
- визначення прийнятного рівня ризику (толерантності до ризику), який може брати на себе Банк та забезпечувати фінансову стабільність, у тому числі в довгостроковій перспективі;
- визначення ефективності та адекватності внутрішньобанківських документів з питань управління ризиками;
- визначення ступеня залежності основних видів ризиків від окремих факторів, які обмежують або посилюють їх дію;
- мінімізація впливу різних видів ризиків на діяльність Банку шляхом розробки упереджувальних заходів для врегулювання стресових ситуацій, що можуть виникнути в майбутньому.

Стрес-тестування має забезпечувати:

- можливість визначення найгіршого сценарію розвитку подій;
- визначення розміру можливих збитків у випадку реалізації найгіршого сценарію;
- виявлення вразливих та слабких місць у системі захисту від ризиків;
- можливість оперативного втручання керівників Банку у процеси, які загрожують Банку, шляхом запровадження комплексу необхідних заходів, спрямованих на зменшення впливу ризиків та уникнення фінансових втрат.

Банк забезпечує здійснення стрес-тестування за основними видами ризиків. Для проведення стрес-тестування за різними видами ризиків Банк використовує стрес-сценарії (моделі), що є характерними для оцінки (досліджень) таких видів ризиків. Методи (алгоритм) проведення стрес-тестування, у тому числі методологія визначення відповідних стрес-сценаріїв (моделей), включають кількісні та якісні показники та враховують профіль ризику Банку і основні напрями його діяльності. Перелік видів ризиків, за якими здійснюється стрес-тестування, методи (алгоритм) проведення стрес-тестування, порядок розгляду результатів стрес-тестування регламентуються окремим нормативним документом Банку - Програмою проведення стрес-тестування. З метою підвищення ефективності здійснення стрес-тестування Банк забезпечує систематичне коригування (удосконалення) сценаріїв, розроблених моделей, методів (алгоритмів) розрахунку показників.

Результати стрес-тестування використовуються всіма структурними підрозділами Банку, залученими до виконання функцій з управлінням ризиками. Забезпечується своєчасне доведення до відома Наглядової Ради та Правління Банку висновків про результати стрес-тестування та оцінки впливу можливої реалізації стрес-сценаріїв на діяльність Банку - з метою розроблення та вжиття відповідних заходів щодо зменшення впливу потенційних ризиків та уникнення/мінімізації фінансових втрат. Результати стрес-тестування використовуються під час розроблення стратегії та бізнес-планів розвитку Банку, Стратегії та політик управління ризиками, Плану відновлення діяльності Банку тощо.

7.10. *Ризик-апетит*

Для обмеження схильності Банку до ризиків використовується концепція апетиту до ризику Банку, яка включає показники ризик-апетиту для всіх суттєвих ризиків.

Ризик-апетит - сукупна величина ризику, яку Банк може приймати в процесі діяльності з метою забезпечення отримання прибутку або досягнення інших цілей, передбачених стратегією та бізнес-планом розвитку Банку. Ризик-апетит визначається як система показників, що характеризують рівень ризику, який Банк здатний та/або бажає прийняти при забезпеченні цільової прибутковості для акціонерів відповідно до стратегічних планів.

Величини показників ризик-апетиту затверджуються при стратегічному плануванні діяльності Банку Наглядовою Радою Банку в залежності від стратегічних та тактичних цілей та переглядаються у разі їх змін. Показники встановлюються відповідно до стратегічних задач Банку згідно бізнес-плану на період, враховуючи експертне судження членів Правління та експертів з ризиків щодо допустимого рівня ризиків на горизонті планування з врахуванням поточної та передбачуваної макроекономічної ситуації.

При визначенні показників ризик-апетиту враховуються такі вимоги та обмеження:

- відповідність показників цілям апетиту до ризику;
- ефективність показників як міри обмеження ризику;
- достатність покриття показниками ризик-апетиту істотних ризиків Банку, що були виявлені під час ідентифікації та оцінки існуючих ризиків;
- відповідність показників існуючим та очікуваним регулятивним вимогам.

Апетит до ризику визначається шляхом встановлення граничних значень ризик-метрик, що характеризують рівень ризиків, для яких можливо отримати кількісну оцінку. Апетит до ризику затверджується в окремому внутрішньобанківському нормативному документі - Декларації схильності до ризиків.

У разі порушення затверджених значень показників ризик-апетиту Головний ризик-менеджер / Департамент ризик-менеджменту не пізніше наступного робочого дня інформує про це обов'язково Правління Банку та Наглядову Раду Банку, проводить аналіз причин та розробляє пропозиції щодо комплексу заходів, спрямованих на усунення порушень.

Наглядова Рада Банку під час визначення стратегії розвитку Банку враховує величину ризик-апетиту, зазначену в Декларації схильності до ризиків, та ураховує визначений рівень ризик-апетиту в разі прийняття рішення щодо збільшення обсягів активів у результаті розширення діючих видів діяльності, запровадження нових продуктів та значних змін у діяльності Банку.

7.11. Оцінка достатності внутрішнього капіталу

Метою управління достатністю капіталу є забезпечення здатності Банку виконувати цілі зі стратегічного зростання активів у відповідності до затвердженої стратегії Банку при безумовному дотриманні вимог щодо достатності капіталу: рівень капіталу повинен відповідати специфіці діяльності Банку, але не нижчий ніж рівень, що необхідний для дотримання нормативу достатності (адекватності) регулятивного капіталу, встановленого нормативно-правовими актами Національного банку України.

Банк щорічно, станом на 1 січня, здійснює оцінку достатності внутрішнього капіталу згідно внутрішнього положення з організації в Банку процесу оцінки достатності внутрішнього капіталу (процесу ІСААР).

Процес оцінки достатності внутрішнього капіталу включає наступні компоненти:

- ідентифікацію всіх видів ризиків, на які наражається/може наражатися Банк у процесі своєї діяльності;
- оцінку всіх видів ризиків та визначення розміру ризик-апетиту, у тому числі з урахуванням результатів стрес-тестування;
- визначення розміру внутрішнього капіталу та його достатності для покриття всіх видів ризиків;
- звітування щодо оцінки достатності внутрішнього капіталу.

Основні інструменти управління достатністю капіталу:

- бізнес-планування, у тому числі планування необхідного розміру внутрішнього капіталу для покриття всіх видів ризиків, на які наражається/може наражатися Банк у процесі своєї діяльності, та управління ним на постійній основі;
- постійний моніторинг та контроль за розміром ризик-апетиту та достатністю внутрішнього капіталу для його покриття.

8. Культура управління ризиками, Кодекс поведінки (етики) та запобігання конфліктам інтересів

8.1. З метою дотримання як керівниками, так і іншими працівниками Банку культури управління ризиками, в Банку створено необхідну атмосферу (tone at the top) шляхом:

- 1) визначення та дотримання корпоративних цінностей, а також здійснення нагляду за дотриманням таких цінностей;
- 2) забезпечення розуміння як керівниками Банку, так і іншими працівниками Банку їх ролі під час управління ризиками з метою досягнення цілей діяльності Банку, а також відповідальності, у тому числі дисциплінарної, за:
 - порушення встановленого рівня ризик-апетиту;
 - неприйнятну поведінку;
 - порушення в діяльності Банку;
- 3) просування обізнаності щодо ризиків шляхом забезпечення систематичного інформування всіх підрозділів Банку про стратегію, політику, процедури з управління ризиками та заохочення до вільного обміну інформацією і критичної оцінки прийняття ризиків Банком;
- 4) отримання підтверджень, що керівники та інші працівники Банку проінформовані про дисциплінарні санкції або інші дії, які застосовуватимуться до них у разі неприйнятної поведінки/порушення в діяльності Банку.

8.2. Підрозділом контролю за дотриманням норм (комплаєнс) з метою дотримання керівниками Банку та іншими працівниками Банку корпоративних цінностей розроблено та здійснюється контроль за дотриманням:

- Кодексу поведінки (етики);
- Політики запобігання конфліктам інтересів;
- механізму конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку в Банку / порушення в діяльності Банку, який передбачає забезпечення захисту заявників (whistleblowing policy mechanism);
- порядку дослідження випадків неприйнятної поведінки в Банку / порушень у діяльності Банку.

8.3. Банк проводить регулярне (не рідше одного разу на рік для діючих працівників та під час прийняття на роботу нових працівників) навчання працівників Банку з питань культури управління ризиками та дотримання Кодексу поведінки (етики) відповідно Програми навчання і підвищення кваліфікації працівників, задіяних в процесі управління ризиками.

9. Ліміти ризиків

9.1. Банк установлює ліміти (обмеження) для суттєвих ризиків, що піддаються кількісному вимірюванню, у межах затвердженого ризик-апетиту щодо:

- кредитного ризику;
- ризику ліквідності;
- процентного ризику банківської книги;

- ринкового ризику;
- інших суттєвих видів ризиків, на які може наражатися Банк у своїй діяльності.

9.2. Наглядова Рада Банку затверджує види лімітів ризиків, Правління або інші уповноважені колегіальні органи Банку, яким Правління делегувало дані повноваження, затверджує значення лімітів ризиків.

9.3. Банк установлює значення лімітів ризиків як у відсотках до регулятивного капіталу Банку, так і до загального розміру активів, загальної суми зобов'язань. Банк має право встановлювати значення лімітів ризиків щодо окремих операцій або ризиків в абсолютних значеннях та/або у відсотках до інших показників Банку.

9.4. Банк переглядає значення лімітів ризиків у разі змін ринкових умов або стратегії розвитку Банку, але не рідше, ніж раз на рік. Перегляд здійснюється на підставі пропозицій бізнес-підрозділів Банку та підрозділу з управління ризиками.

9.5. Банк залежно від характеру діяльності та бізнес-моделі має право встановлювати окремі значення лімітів для бізнес-ліній, портфелів, типів інструментів або окремих інструментів.

9.6. Банк також установлює ліміти для управління різними джерелами концентрації ризиків.

9.7. Після затвердження лімітів колегіальним органом, секретар відповідного колегіального органу доводить протокол засідання до підрозділів першої та другої лінії захисту, що задіяні в процесі контролю за дотриманням лімітів.

9.8. Департамент ризик-менеджменту вносить ліміти до автоматизованої банківської системи (далі - САБ) (за умови технічної реалізації). У випадку відсутності технічної реалізації контролів встановлених лімітів, контроль за дотриманням лімітів покладається на підрозділи першої лінії захисту, що безпосередньо здійснюють відповідні операції (поточний контроль), та Департамент ризик-менеджменту (наступний контроль, за результатами аналізу операцій за попередній робочий день).

9.9. Порядок інформування про порушення встановлених лімітів / ризик-апетитів Наглядової ради Банку, Правління Банку та його комітетів визначено у Порядку здійснення процедури ескалації порушень лімітів ризиків АТ АБ «РАДАБАНК».

10. Запровадження нових продуктів та значних змін в діяльності Банку

10.1. Банк забезпечує належну оцінку ризиків за новими продуктами та значними змінами в діяльності Банку до початку їх запровадження.

10.2. В Банку створено Комітет з управління продуктами та процесами, що є складовою організаційної структури системи управління ризиками і забезпечує виконання визначених Правлінням Банку функцій та повноважень щодо впровадження нових продуктів та значних змін у діяльності Банку. Серед повноважень, покладених на Комітет з управління продуктами та процесами, є ухвалення рішень щодо запровадження нових продуктів.

10.3. Вимоги, підходи та процедури щодо запровадження нових продуктів і значних змін у діяльності Банку визначено в Політиці запровадження нових продуктів та значних змін в діяльності АТ «АБ «РАДАБАНК».

10.4. Банк формує звітність щодо оцінки ризиків щодо нових продуктів / значної зміни в діяльності Банку щодо того, чи перебуває новий продукт / значна зміна в діяльності Банку в межах затвердженого Банком ризик-апетиту, встановлених лімітів ризиків, пов'язаних із новим продуктом / значною зміною в діяльності Банку, та чи їх запровадження не призведе/призвело до порушень Банком вимог законодавства, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції. Департамент ризик-менеджменту подає вищезазначені звіти Наглядовій Раді Банку та Правлінню Банку не рідше одного разу на квартал.

11. Інформаційні системи щодо управління ризиками та звітування

11.1. В Банку створено надійну інформаційну систему щодо управління ризиками та звітування, яка забезпечує агрегування даних щодо ризиків Банку, оперативне та достовірне вимірювання ризиків як в звичайних, так і в стресових ситуаціях.

11.2. Банк забезпечує контроль за інформаційними потоками та комунікаціями (обміном інформацією) для підтримки інших компонентів системи управління ризиками з метою:

- надання та отримання якісної інформації внутрішніми та зовнішніми користувачами з метою прийняття обґрунтованих суджень, своєчасних та адекватних управлінських рішень;
- створення та функціонування інформаційних систем, що забезпечують здійснення внутрішніх та зовнішніх комунікацій Банку.

11.3. Процес обробки та агрегування даних щодо ризиків забезпечує:

- здійснення чіткого контролю за точністю даних про ризики;
- розроблення політики та процедур використання програмного забезпечення працівниками Банку в разі застосування Банком ручних процесів та автоматизованих додатків та баз даних;
- вивірку даних про ризики з даними бухгалтерського обліку;
- наявність єдиного надійного джерела інформації за кожним видом ризику;
- доступ до даних про ризики підрозділам 2-ї лінії захисту з метою формування якісної та достовірної звітності про ризики.

11.4. Політика конфіденційності та збереження інформації щодо ризиків, а також доступу до неї, визначається внутрішньобанківськими документами щодо конфіденційності інформації та доступу до неї.

11.5. Принципи агрегування та обробки даних щодо ризиків:

1) точність і цілісність - обґрунтоване співвідношення у застосуванні автоматизованих та ручних процесів агрегування даних щодо ризиків. Ручні процеси застосовуються в ситуаціях, що потребують судження Банку. В інших випадках Банк максимально автоматизує процедури обробки даних з метою уникнення помилок. Банк складає опис агрегування даних щодо ризиків як щодо автоматизованих, так і щодо ручних процесів.

2) повнота даних - дані про ризики групуються за бізнес-лініями, видами активів та зобов'язань Банку, галузевою та географічною концентрацією, показниками, що дає змогу виявляти ризики та складати звіти;

3) своєчасність - своєчасне формування агрегованих та актуалізованих даних щодо ризиків з одночасним дотриманням принципів точності і цілісності, повноти даних та адаптивності. Конкретні терміни формування даних щодо ризиків залежать від затвердженої періодичності надання звітів щодо ризиків, а в разі виникнення стресових ситуацій формування даних щодо ризиків здійснюється у найкоротші строки;

4) адаптивність - наявність достатньо гнучких процедур, що дасть змогу агрегувати дані щодо ризиків згідно з установленими вимогами; наявність можливостей

модифікації процедур агрегування даних щодо ризиків з метою задоволення потреб користувачів, що дає змогу отримати інформацію з достатнім рівнем деталізації; наявність можливостей унесення змін до процедур агрегування даних про ризики у зв'язку зі зміною законодавства.

11.6. Управлінська звітність про ризики містить точну, повну, своєчасну інформацію про ризики, надається Наглядовій Раді Банку, колегіальним органам, Правлінню Банку та іншим користувачам, які приймають рішення, та забезпечує повне розуміння ними ситуації щодо рівня ризиків Банку для прийняття своєчасних та адекватних рішень.

11.7. Управлінська звітність про ризики, що формується уповноваженими підрозділами, має бути:

- точною, вивірною та достовірно відображати рівень прийнятого Банком ризику;
- комплексною - управлінська звітність про ризики має охоплювати всі суттєві види ризиків Банку, містити інформацію про концентрацію ризиків, дотримання встановленого розміру ризик-апетиту та значень лімітів ризику, а також надавати перспективну оцінку ризиків з урахуванням впливу майбутніх операцій, а не тільки поточну та історичну;
- чіткою та інформативною;
- періодичною;
- поширеною серед користувачів управлінської звітності про ризики із забезпеченням конфіденційності.

11.8. З метою забезпечення ефективності та адекватності функціонування системи управління ризиками Банку, система звітування щодо питань ризиків забезпечує:

- ідентифікацію, оцінку, моніторинг та контроль усіх видів ризиків;
- точність, вивірність та достовірне відображення рівня прийнятого ризику;
- визначення профілю ризику Банку;
- оцінку достатності внутрішнього капіталу Банку з урахуванням профілю ризику Банку;
- отримання даних про розмір усіх видів ризиків у розрізі напрямів діяльності Банку, послуг, продуктів, контрагентів, видів активів, галузей, регіонів тощо;
- вчасне та постійне інформування Наглядової Ради Банку, Правління Банку, керівників структурних підрозділів про профіль ризику Банку, додаткові потреби у внутрішньому капіталі для їх покриття та про рівень ліквідності Банку;
- участь керівників Банку в процесі прийняття рішень щодо управління ризиками.

11.9. Банк визначає форми звітності з питань управління ризиками з урахуванням стратегії Банку, видів діяльності Банку, а також профілю ризиків Банку та потреб конкретного користувача.

11.10. Банк запроваджує ефективний обмін інформацією за різними напрямками, а саме:

- інформація, що надходить вертикально знизу - вгору, забезпечує Наглядову Раду і Правління Банку даними про поточну діяльність та прийнятими в процесі діяльності ризиками, їх оцінкою, контролю, методів реагування та управління ними;
- інформація, що надходить вертикально згори - вниз, доводить цілі, стратегію та політику Банку з управління ризиками до відома всіх управлінських рівнів та працівників, яких залучено до управління ризиками та обміну інформацією;
- передача інформації горизонтально забезпечує взаємодію структурних підрозділів Банку.

11.11. Керівники бізнес-підрозділів Банку забезпечують надання їхніми підрозділами вичерпної інформації, необхідної для ефективної роботи Департаменту ризик-менеджменту,

Департаменту комплаєнс (з питань управління комплаєнс-ризиком) та відділу фінансового моніторингу (з питань управління ризиком ВК/ФТ).

11.12. Механізми процесу забезпечення обміном інформацією між окремими структурними підрозділами Банку для ефективної взаємодії (співпраці) на всіх організаційних рівнях та відповідальні особи за здійснення даного процесу відображені в Політиках про управління кожним з видів ризиків.

11.13. В Банку забезпечена чітка схема звітування щодо управління ризиками, яка забезпечує своєчасне надання звітів щодо результатів оцінки окремих видів ризиків, стрес-тестування та показників ризик-апетиту, а також розгляд, контроль, відповідальність, затвердження та прийняття відповідних рішень уповноваженими органами Банку.

11.14. Підрозділи і комітети, що приймають участь у процесі управління ризиками:

Тип ризику/ Компоненти системи управління ризиками	Підрозділи - рівень підготовки звітів та користування інформацією	Одержувачі звітів - рівень прийняття рішень	Періодичність надання		
			Комітетам	Правлінню	Наглядовій Раді
Кредитний ризик	Підрозділи бек-офісу; Підрозділи фронт-офісу; Департамент ризик-менеджменту; Департамент по роботі на міжнародних ринках та грошового обігу	Комісія по роботі з проблемними активами, Кредитний комітет, Правління, Наглядова Рада	Щомісячно	Щомісячно	Щоквартально
Ризик ліквідності	Департамент по роботі на міжнародних ринках та грошового обігу; Департамент ризик-менеджменту	Комітет управління активами та пасивами, Правління, Наглядова Рада	Щомісячно	Щомісячно	Щоквартально
Ринковий ризик	Підрозділи бек-офісу; Департамент по роботі на міжнародних ринках та грошового обігу; Департамент ризик-менеджменту	Комітет управління активами та пасивами, Тарифний комітет, Правління, Наглядова Рада	Щомісячно	Щомісячно	Щоквартально
Процентний ризик банківської книги	Підрозділи бек-офісу; Підрозділи фронт-офісу; Кредитний комітет; Департамент ризик-менеджменту; Департамент по роботі на міжнародних ринках та грошового обігу	Комітет управління активами та пасивами, Тарифний комітет, Правління, Наглядова Рада	Щомісячно	Щомісячно	Щоквартально
Операційний ризик, включаючи ризик ІСТ та ризик ІБ (в т.ч. кіберризик) та юридичний ризик	Підрозділи бек-офісу; Підрозділи фронт-офісу; Відділ інформаційної безпеки; Департамент інформаційних технологій; Департамент комплаєнс; Департамент ризик-менеджменту; Юридичний департамент; Відділ внутрішнього аудиту	Комітет управління операційним ризиком, Правління, Наглядова Рада	Щомісячно	Щомісячно	Щоквартально
Комплаєнс-ризик	Підрозділи бек-офісу; Підрозділи фронт-офісу;	Правління, Наглядова Рада		Щоквартально	Щоквартально

	Юридичний департамент; Департамент комплаєнс; Департамент ризик-менеджменту; Відділ внутрішнього аудиту				
Ризик репутації	Підрозділи бек-офісу; Підрозділи фронт-офісу; Управління маркетингу; Відділ клієнтської підтримки; Департамент ризик-менеджменту	Правління, Наглядова Рада		Щомісячно	Щоквартально
Ризик ВК/ФТ	Підрозділи бек-офісу; Підрозділи фронт-офісу, Відділ фінансового моніторингу, Департамент комплаєнс	Комітет з питань фінансового моніторингу, Правління, Наглядова Рада	Щоквартально	Щорічно	Щорічно
Соціальний та екологічний ризики	Департамент ризик-менеджменту, Департамент активних операцій корпоративного бізнесу	Правління, Наглядова Рада Кредитний Комітет	Щоквартально	Щоквартально	Щоквартально
Встановлення, дотримання ризик-апетиту	Фінансово-аналітичне управління; Підрозділи фронт-офісу; Департамент по роботі на міжнародних ринках та грошового обігу; Департамент ризик-менеджменту	Комітет з управління активами та пасивами, Кредитний комітет, інші колегіальні органи, Правління, Наглядова Рада		Щомісячно	Щоквартально
Оцінка достатності внутрішнього капіталу	Фінансово-аналітичне управління; Департамент ризик-менеджменту	Правління, Наглядова Рада		Щорічно	Щорічно
Стрес-тестування ризиків	Департамент ризик-менеджменту	Правління, Наглядова Рада		Щоквартально	Щоквартально
Інша звітність	Департамент ризик-менеджменту	Правління, Наглядова Рада	У відповідності до внутрішніх положень Банку		

11.15. Підрозділи та профільні комітети Банку ведуть постійний моніторинг ризиків, віднесених до їх компетенції у відповідності до наведеного розподілу, доводять до Правління та Наглядової Ради Банку результати моніторингу, і в межах своїх повноважень вживають необхідні заходи щодо усунення або мінімізації ризиків. Колегіальні органи на рівні прийняття рішень одержують і затверджують відповідну звітність, приймають рішення з управління ризиками.

11.16. Керівники підрозділів та комітетів, при необхідності, зобов'язані вживати, в межах своїх повноважень, заходи адміністративного впливу для забезпечення виконання затверджених процедур та дій персоналу з метою усунення або мінімізації банківських ризиків.

11.17. Наглядова Рада є головним користувачем управлінської звітності про ризики та несе відповідальність за розроблення вимог до такої звітності, формує запити та забезпечує отримання інформації, необхідної для виконання своїх функцій. Наглядова Рада вимагає пояснень від керівників Банку або підрозділів з управління ризиків та контролю за дотриманням норм (комплаєнс), якщо звітність про ризики не відповідає затвердженим нею вимогам щодо управлінської звітності про ризики, та вживає адекватних заходів.

11.18. Правління Банку є ключовим користувачем управлінської звітності про ризики і також несе відповідальність за розроблення вимог до такої звітності, забезпечує запити та отримання інформації, необхідної для виконання своїх функцій.

12. Заключні положення

12.1. Стратегія Банку переглядається не рідше, ніж раз на рік, а також в обов'язковому порядку - при змінах вимог Національного Банку України та у випадку необхідності - при затвердженні нового стратегічного плану Банку або внесення змін до діючого стратегічного плану.

12.2. Розробка, супроводження, своєчасна актуалізація та внесення змін до Стратегії здійснюється Департаментом ризик-менеджменту. Запропоновані зміни проходять процедуру узгодження, погодження Правлінням Банку та затвердження Наглядовою Радою Банку.

12.3. Стратегія та зміни до неї набувають чинності після погодження Правлінням Банку та затвердження рішенням Наглядової Ради. Стратегія вводиться в дію наказом Голови Правління та діє до її відміни або затвердження в новій редакції.

12.4. За умови внесення змін у діюче законодавство України, пункти Стратегії, що суперечать таким змінам, не застосовуються.

12.5. У разі зміни назв структурних підрозділів, які задіяні в процедурах, що описані в Стратегії, при незмінності функцій, Стратегія вважається дійсною щодо їх нової назви.

12.6. Надання Стратегії третім особам (правоохоронним, контролюючим органам) відбувається у відповідності до діючого законодавства України.